

Brændemærkning

Demokratier kan være næsten lige så tilbøjelige til at bedrive xenofobisk og racistisk politik som autoritære stater. Det er en trist kendsgerning, som Danmark bekræftede med masseudvisningen af romaer denne sommer. Man kan undre sig over, at demokrati kan skabe immunitet imod mange skavanker. Men åbenbart ikke imod racisme over for romaer. Sådan set heller ikke over for xenofobi imod muslimer, men her søges gængs retspraksis dog overholdt – eller ændret med diverse stramninger efter behov. Men selv om det i praksis ikke er så stor en trøst, er retssikkerheden dog bedre garanteret for Danmarks muslimske mindretal end for romaer. Og vi har jo så uendeligt få, omkring 500. Så hvorfor fremstille dem som en regulær landeplage?

Det er også kun danske ekstremister, der anklager muslimer for døvenskab, for at voldtage deres egne børn og hvad det ellers er blevet til af domsfældelse over muslimer som et kollektiv. Romaer kaldes derimod i flæng for tyve, beskidte og uuddannede mennesker.

Den mere politisk korrekte betegnelse 'romaer' har taget land i dagligdagens sprog, men 'sigøjnere' hed-

der de nok stadig derhjemme ved kaffebordene.

Ti af de masseudviste har heldigvis klaget til European Roma Rights Center (ERRC), der overvåger romaers rettigheder i Europa. Politiken drog til Rumænien for at tale med nogle af de udviste. Heriblandt var en kvinde, der var taget til Danmark for at samle flasker og sælge dem, så hun kunne få råd til at holde barnedåb for sin lille søn.

Der var givet kriminelle iblandt de udviste. Kolonihavefolket på Amager har haft besøg af nogle stykker. Men det burde selvfølgelig ikke have ført til kollektiv behandling af romaer som retsløse. De mistænkte for kriminalitet burde selvsagt være stillet for en domstol som individer.

Vi har oplevet, at selv mord kan gå ustraffet hen, fordi vi som retsstat ikke straffer kollektivt. Det skete ved røveriet i Købmagergade, fordi det ikke kunne påvises, hvem der havde affyret skuddet imod den unge politibetjent. Vi har straffet rumænske romaer kollektivt imod enhver form for retfærdig retspraksis. Flaskesamlere røg med ud.

Den danske regering har sikkert været henrykt for, at Frankrig har udvist endnu flere til Rumænien og

Bulgarien og således kom mere i den internationale skudlinje. Af gode runde har mange sammenlignet de franske udvisninger med den franske Vichy-regerings deportering af jøder under anden verdenskrig.

Vichy-regeringen har imidlertid ikke monopol på xenofobiske reflekser, som Danmarks behandling af romaer har vist. Men det var Frankrig, som i det 20. århundrede lagde den administrative og lovmæssige grund for officiel diskriminering af romaer.

I 1912 indførte Frankrig en række love, der bl.a. betød identitetskort, som særligt var bestemt for romaer. Fransk lov brugte ikke begreberne romaer eller sigøjnere, men i stedet 'nomader'.

Der blev skabt dusinvis af 'specielle centre', som snart skulle blive koncentrationslejre for nytilkomne flygtninge. Mon ikke de kunne sammenlignes med vore lejre som Sandholm? Dengang vedtog Frankrig en lov, der gav embedsmænd magt til at fratage nyligt naturaliserede borgere deres franske nationalitet. Hvor ligner det ikke Dansk Folkepartis ønske om at fratage folk 'af anden herkomst' dansk statsborgerskab for den mindste forseelse.

Det er sjældent på sin plads at drage historiske paralleller, men historien kan bruges til at advare imod far-

lige glidebaner. Måske er kontinuiteten mellem autoritære og demokratiske faser i historien meget tydeligere i Frankrig end i Danmark. Men tendensen i alle demokratier til at isolere og diskriminere visse minoriteter er mindst ligeså udtalt i Danmark som i Frankrig. Mange franske kritikere kalder præsident Nicolas Sarkozys politik 'uværdig' for den franske republik, men den er bestemt ikke uden fortilfælde.

Som eksemplerne der bringes i dette nummer af *Udenrigs* fra debatten om romaer i Central- og Østeuropa viser, er der tale om en vis tilfredshed over, at vesteuropæere nu kan mærke på egen samfundskrop, hvad problemer 'romaer' indebærer.

I begyndelsen af september diskuterede Europa-Parlamentet endnu engang romaer. Man må spørge, hvorfor der tales så meget om romaer og så lidt med dem.

EU som længe har været kritiseret for 'demokratiske mangler' synes nu at fremstå som den sidste bastion til forsvar for Europas sidste statsløse folk, romaerne. Forhåbentlig betyder de skændige deportationer, at romaerne hentes op fra bunden af EU's dagsorden.

Navigator